

## UMOWA

między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Niemieckiej Republiki Demokratycznej  
o wzajemnych podróżach obywateli obu Państw. podpisana w Warszawie dnia 25 listopada 1971 r.

## UMOWA

MIĘDZY RZĄDEM POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ  
A RZĄDEM NIEMIECKIEJ REPUBLIKI DEMOKRATYCZNEJ  
O WZAJEMNYCH PODRÓŻACH OBYWATELI  
OBU PAŃSTW

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej kierując się pragnieniem dalszego pogłębienia przyjaznych i braterskich stosunków między obu Państwami oraz dążąc do stworzenia warunków ułatwiających ich obywatelom wszechstronne poznanie osiągnięć budownictwa socjalistycznego, historii, kultury oraz piękna przyrody drugiego kraju,

postanowiły zawrzeć niniejszą Umowę i w tym celu wyznaczyły swoich Pełnomocników:

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej —  
Jerzego Roszaka,  
dyrektora Departamentu Konsularnego  
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych,

Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej —  
Augusta Klobesa,  
dyrektora Departamentu Konsularnego  
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

## ABKOMMEN

ZWISCHEN DER REGIERUNG DER VOLKSREPUBLIK POLEN  
UND DER REGIERUNG DER DEUTSCHEN  
DEMOKRATISCHEN REPUBLIK ÜBER DEN  
GRENZÜBERSCHREITENDEN VERKEHR VON BÜRGERN  
BEIDER STAATEN

Die Regierung der Volksrepublik Polen und die Regierung der Deutschen Demokratischen Republik sind, geleitet von dem Wunsch, die freundschaftlichen und brüderlichen Beziehungen zwischen beiden Staaten weiter zu vertiefen und in dem Bestreben, Bedingungen zu schaffen, die den Bürgern das allseitige Kennenlernen der Errungenschaften des sozialistischen Aufbaus, der Geschichte, der Kultur und der Schönheiten der Natur des anderen Landes erleichtert, übereingekommen, das vorliegende Abkommen abzuschließen.

Zu diesem Zweck haben sie zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

Die Regierung der Volksrepublik Polen  
Jerzy Roszak,  
Direktor des Konsulardepartements im Ministerium  
für Auswärtige Angelegenheiten

Die Regierung der Deutschen Demokratischen Republik  
August Klobes,  
Leiter der Abteilung Konsularische Angelegenheiten  
im Ministerium für Auswärtige Angelegenheiten

die nach Austausch ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten folgendes vereinbart haben:

## Artykuł 1

Obywatele obu Państw przekraczający granicę są zwolnieni od obowiązku posiadania paszportów i wiz w zakresie i na warunkach ustalonych w niniejszej Umowie.

## Artykuł 2

Obywatele jednego Państwa, zamieszkali na terytorium Państwa ojczystego lub trzeciego państwa socjalistycznego, zwolnieni są od obowiązku posiadania wiz przy podróżach na pobyt czasowy na terytorium drugiego Państwa i przy przejazdach przez to terytorium.

## Artykuł 3

Obywatele jednego Państwa, zamieszkali na terytorium drugiego Państwa, zwolnieni są od obowiązku posiadania wiz Państwa zamieszkania w przypadku wyjazdu do Państwa ojczystego i powrotu.

## Artykuł 4

1. Do przekraczania granicy i pobytu na terytorium drugiego Państwa upoważniają dowody osobiste oraz inne dokumenty, wymienione w załączniku do niniejszej Umowy.

2. Osoby małoletnie, które nie posiadają własnych dokumentów i podróżują w towarzystwie osób pełnoletnich, powinny być wpisane do dokumentów tych osób.

## Artykuł 5

Umawiające się Strony wymienia w drodze dyplomatycznej wzory dokumentów, wymienionych w załączniku. W tej samej drodze będą one informować się wzajemnie o wprowadzeniu nowych dokumentów i o dokonaniu zmian w dokumentach obowiązujących, przekazując sobie równocześnie ich wzory przynajmniej na 30 dni przed ich wprowadzeniem.

## Artykuł 6

Obywatele jednego Państwa, udający się na terytorium drugiego Państwa lub opuszczający to terytorium, mogą przekraczać granicę państwową przez każde dozwolone w tym celu przejście graniczne.

## Artykuł 7

Obywatelom jednego Państwa, którzy przyjechali na podstawie dowodu osobistego lub innego dokumentu, wymienionego pod literą a) załącznika do niniejszej Umowy, na terytorium drugiego Państwa, może być w uzasadnionych przypadkach oraz za pisemną zgodą przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego Państwa ojczystego wydane zezwolenie na pobyt dłuższy niż trzy miesiące; jednakże łączny czas pobytu nie może przekroczyć sześciu miesięcy.

## Artykuł 8

1. Obywatele jednego Państwa, którzy na terytorium drugiego Państwa utracili jeden z dokumentów określonych w załączniku do niniejszej Umowy, są obowiązani niezwłocznie zgłosić utratę właściwemu organowi Państwa pobytu. Organ ten wystawi bezpłatnie odpowiednie zaświadczenie opatrzone fotografią osoby, która zgłosiła utratę dokumentu.

## Artikel 1

Bürger beider Staaten sind im grenzüberschreitenden Verkehr von der Paß- und Visapflicht in dem Umfang und unter den in diesem Abkommen festgelegten Bedingungen befreit.

## Artikel 2

Bürger des einen Staates, die ihren ständigen Wohnsitz auf dem Hoheitsgebiet ihres Staates oder eines dritten sozialistischen Staates haben, sind bei Einreisen in das Hoheitsgebiet des anderen Staates zum vorübergehenden Aufenthalt und bei Durchreisen von der Visapflicht befreit.

## Artikel 3

Bürger des einen Staates, die ihren ständigen Wohnsitz auf dem Hoheitsgebiet des anderen Staates haben, benötigen bei Reisen in ihren Heimatstaat und zurück kein Visum des Aufenthaltsstaates.

## Artikel 4

(1) Zum Grenzübertritt und zum Aufenthalt auf dem Hoheitsgebiet des anderen Staates berechtigen die Personalausweise und die anderen in der Anlage zu diesem Abkommen aufgeführten Dokumente.

(2) Minderjährige, die nicht im Besitz eines eigenen Dokumentes sind und in Begleitung volljähriger Personen reisen, müssen in deren Dokument eingetragen sein.

## Artikel 5

Die Abkommenspartner tauschen die Muster der in der Anlage aufgeführten Dokumente auf diplomatischem Wege aus. Die Ausgabe neuer oder Veränderungen der gültigen Dokumente werden dem Abkommenspartner spätestens 30 Tage vor ihrer Einführung auf gleichem Wege mitgeteilt und die Muster übergeben.

## Artikel 6

Bürger des einen Staates, die in das Hoheitsgebiet des anderen Staates einreisen oder dieses verlassen, können die Staatsgrenze an jeder dafür zugelassenen Grenzübergangsstelle überschreiten.

## Artikel 7

Bürgern des einen Staates, die in das Hoheitsgebiet des anderen Staates mit dem Personalausweis oder einem anderen in der Anlage zu diesem Abkommen unter Buchstaben a) aufgeführten Dokument eingereist sind, kann in begründeten Fällen mit schriftlicher Zustimmung der diplomatischen oder konsularischen Vertretung des Heimatstaates ein Aufenthalt von über drei Monaten gewährt werden. Der Gesamtaufenthalt soll jedoch sechs Monate nicht überschreiten.

## Artikel 8

(1) Bürger des einen Staates, denen auf dem Hoheitsgebiet des anderen Staates eines der in der Anlage zu diesem Abkommen aufgeführten Dokumente abhanden gekommen ist, sind verpflichtet, den Verlust dem zuständigen Organ des Aufenthaltsstaates unverzüglich zu melden. Dieses stellt eine gebührenfreie Bescheinigung mit Lichtbild über die Person aus, die den Verlust gemeldet hat.

2. Zaświadczenie, o którym mowa w ustępie 1, uprawnia do wyjazdu tylko do Państwa ojczystego.

### Artykuł 9

1. Obywatele jednego Państwa są obowiązani w czasie pobytu na terytorium drugiego Państwa do przestrzegania przepisów prawnych tego Państwa.

2. Postanowienia niniejszej Umowy nie ograniczają prawa Umawiających się Stron do niewyrażenia zgody na wjazd na ich terytorium osoby niepożądanego lub w uzasadnionych przypadkach do skrócenia jej pobytu. Właściwe organy Umawiających się Stron będą informować się wzajemnie o podjęciu takich kroków.

### Artykuł 10

Umowa niniejsza nie narusza przepisów Umawiających się Stron, regulujących zamieszkanie obywateli jednego Państwa na terytorium drugiego Państwa.

### Artykuł 11

Właściwe organy Umawiających się Stron będą w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz w roku, wymieniać doświadczenia związane z wykonywaniem niniejszej Umowy.

### Artykuł 12

1. Umowa niniejsza wchodzi w życie dnia 1 stycznia 1972 roku.

2. W dniu wejścia w życie niniejszej Umowy traci moc Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Niemieckiej Republiki Demokratycznej o bezwizowym ruchu podróżnych, podpisana w Warszawie, dnia 17 października 1967 roku.

### Artykuł 13

Umowa niniejsza zawarta jest na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą z Umawiających się Stron; w takim przypadku utraci moc po upływie trzech miesięcy od dnia wypowiedzenia.

Umowę niniejszą sporządzono w Warszawie, dnia 25 listopada 1971 roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i niemieckim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia Rządu  
Polskiej Rzeczypospolitej  
Ludowej

*Jerzy Roszak*

Z upoważnienia Rządu  
Niemieckiej Republiki  
Demokratycznej

*August Klobes*

Załącznik do Umowy między Rządem  
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a  
Rządem Niemieckiej Republiki De-  
mokratycznej o wzajemnych podró-  
żach obywateli obu Państw.

Dokumenty uprawniające obywateli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej do przekraczania granicy i pobytu w Niemieckiej Republice Demokratycznej

- a) do trzech miesięcy;  
1. dowód osobisty,

(2) Die in Absatz 1 genannte Bescheinigung berechtigt nur zur Reise in den Heimatstaat.

### Artikel 9

(1) Die Bürger des einen Staates sind verpflichtet, während ihres Aufenthaltes auf dem Hoheitsgebiet des anderen Staates dessen Rechtsvorschriften einzuhalten.

(2) Die Bestimmungen dieses Abkommens schränken nicht das Recht der Abkommenspartner ein, die Einreise einer nichterwünschten Person in das Hoheitsgebiet ihres Staates abzulehnen oder den Aufenthalt in begründeten Fällen zu beenden. Die zuständigen Organe der Abkommenspartner informieren sich gegenseitig über die Durchführung solcher Maßnahmen.

### Artikel 10

Die Bestimmungen der Abkommenspartner über die ständige Wohnsitznahme von Bürgern des einen Staates auf dem Hoheitsgebiet des anderen Staates werden durch das vorliegende Abkommen nicht berührt.

### Artikel 11

Die zuständigen Organe der Abkommenspartner werden ihre Erfahrungen über die Durchführung des vorliegenden Abkommens einmal jährlich oder bei Bedarf austauschen.

### Artikel 12

(1) Das vorliegende Abkommen tritt am 1. Januar 1972 in Kraft.

(2) Mit dem Inkrafttreten dieses Abkommens wird das Abkommen zwischen der Regierung der Volksrepublik Polen und der Regierung der Deutschen Demokratischen Republik über den visafreien grenzüberschreitenden Verkehr, unterzeichnet in Warschau am 17. Oktober 1967, außer Kraft gesetzt.

### Artikel 13

Dieses Abkommen wird auf unbegrenzte Zeit abgeschlossen. Es kann durch jeden der Abkommenspartner schriftlich gekündigt werden. In diesem Falle verliert es drei Monate nach Übergabe der Note seine Gültigkeit.

Dieses Abkommen wurde in Warschau am 25. November 1971 in zwei Exemplaren, jeweils in polnischer und deutscher Sprache, ausgefertigt, wobei beide Texte gleiche Gültigkeit besitzen.

Für die Regierung der  
Volksrepublik Polen

*Jerzy Roszak*

Für die Regierung der  
Deutschen Demokratischen  
Republik

*August Klobes*

Anlage zum Abkommen zwischen  
der Regierung der Volksrepublik Po-  
len und der Regierung der Deutschen  
Demokratischen Republik über den  
grenzüberschreitenden Verkehr von  
Bürgern beider Staaten.

Dokumente, die Bürger der Volksrepublik Polen zum Grenzübertritt und zum Aufenthalt auf dem Hoheitsgebiet der Deutschen Demokratischen Republik berechtigen:

- a) bis zu drei Monaten  
1. Personalausweis

2. tymczasowe zaświadczenie tożsamości,
3. paszport zbiorowy;

b) powyżej trzech miesięcy:

1. paszport dyplomatyczny,
2. paszport służbowy,
3. paszport,
4. paszport konsularny,
5. książeczka żeglarska,
6. licencja lotnicza.

Dokumenty uprawniające obywateli Niemieckiej Republiki Demokratycznej do przekraczania granicy i pobytu w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

a) do trzech miesięcy:

1. dowód osobisty obywateli Niemieckiej Republiki Demokratycznej,
2. książeczka żeglarska dla żeglugi morskiej,
3. książeczka żeglarska dla żeglugi śródlądowej,
4. licencja lotnicza (cywilna i wojskowa),
5. książeczka wojskowa,
6. tymczasowy dowód osobisty (tylko dla przejazdów);

b) powyżej trzech miesięcy:

1. paszport dyplomatyczny,
2. paszport służbowy,
3. paszport,
4. dowód dziecięcy.

2. Vorläufiger Personalausweis
3. Sammelpaß

b) über drei Monate

1. Diplomatenpaß
2. Dienstpaß
3. Reisepaß
4. Konsularpaß
5. Schiffahrtsbuch
6. Erlaubnisschein für Flugpersonal

Dokumente, die Bürger der Deutschen Demokratischen Republik zum Grenzübertritt und zum Aufenthalt auf dem Hoheitsgebiet der Volksrepublik Polen berechtigen:

a) bis zu drei Monaten

1. Personalausweis für Bürger der Deutschen Demokratischen Republik
2. Seefahrtsbuch
3. Schifferdienstbuch
4. Erlaubnisschein für das Flugpersonal (Zivil und Militär)
5. Wehrdienstausweis
6. Vorläufiger Personalausweis (nur für die Durchreise)

b) über drei Monate

1. Diplomatenpaß
2. Dienstpaß
3. Reisepaß
4. Kinderausweis